

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ เล็กบุญญาสิน. 2538. คนต้นน้ำ : ประวัติศาสตร์ความเกือกล้นระหว่างคนกับธรรมชาติในระบบนิเวศลุ่มน้ำแม่ปิง. เชียงใหม่: ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรรณิการ์ พรหมเสาร์(บรรณาธิการ). 2535. ลมหายใจของล้านนา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เทียนวรรณ.
- กฤษฎา บุญชัย. 2540. พลวัตชุมชนล้านนาในการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. 2541. แนวทางส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการจัดการการศึกษา. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- งามพิศ สัตย์สงวน. 2532. หลักมนุษยวิทยา. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- จารุวรรณ ธรรมวัตร. 2531. การถ่ายทอดภูมิปัญญาพื้นบ้านอีสาน.ม.ป.ท.
- ฉลาดชาย รมิตานนท์. 2527. ผีเจ้านาย. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์พายัพออกซฟอร์ดเพรินท์.
- ชัชวาล ทองดีเลิศและนันทา เบญจศิริรักษ์(บรรณาธิการ). 2536. ตำนานชุมชนรักษาป่า: บทเรียนการต่อสู้-รักษาป่าของชาวภาคเหนือ. กรุงเทพฯ: โปโรโตไทย.
- ชูสิทธิ์ ชูชาติ. 2538. การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการอนุรักษ์ป่าและระบบนิเวศเพื่อแก้ปัญหาภัยแล้งของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- โชติรัตน์ วิมุกตะลพ. 2531. “ระบบการเช่าที่ดินในเขตที่ราบลุ่มเชียงใหม่”.วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเกษตรศาสตร์เชิงระบบ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณรงค์ ชินบุตร. 2533. วิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำ เกษตรทั่วไป 4 ดิน ,น้ำ,ปุ๋ย.เอกสารประกอบการสอนมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.นนทบุรี :มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลบ้านเวียง,ศูนย์. ไม่ระบุปี. “แผนพัฒนาการเกษตรตำบลบ้านเวียง ประจำปี 2545-2549”. อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่.
- ทวีศิลป์ ชัยชนะ. 2541. “พฤติกรรมป้องกันของเกษตรกรในการใช้สารกำจัดศัตรูพืช ในชุมชนบนพื้นที่สูง อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ธนุ สรเสนีย์. 2541. “การปฏิบัติงานหมอดินอาสาประจำหมู่บ้านของกรมพัฒนาที่ดินในการอนุรักษ์ดินและน้ำ จังหวัดน่าน”. การค้นคว้าแบบอิสระ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธวัช ปุณโณทก. 2531. ทิศทางหมู่บ้านไทย.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์หมู่บ้าน.
- นันทา เบญจศิริรักษ์. 2540. สืบสานล้านนา.เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิคม พรหมมาเทพย์. 2539. เรื่องป่าเก่าเล่าล้านนา : เหมืองฝาย แม่ฉิงชีร์ถลึงก้างจ้อง.เชียงใหม่: หน่วยงานนิเทศน์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสันกำแพง.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์ (บรรณาธิการ). 2536. คนธรรมดา.ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิวัติ เรืองพานิช. 2537. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. โครงการตำราชุดการจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ.เล่มที่ 1.กรุงเทพมหานคร: คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิสากร ธรฤทธิ. 2541. “ภูมิปัญญาของชาวบ้านที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรในเขตลุ่มน้ำชั้นที่ 1 : กรณีศึกษาลุ่มน้ำแม่แดง”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประเวศ วะสี. 2530. การสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทยเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์หมู่บ้าน.
- ปิยะพล ระเบียบ. 2540. “ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการใช้หญ้าแฝกเป็นแถบพืชมูลดินและน้ำบ้านป่ากล้วย ตำบลแม่สอย อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่”. การค้นคว้าแบบอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรชัย ปรีชาปัญญา. 2544. “ภูมิปัญญาพื้นบ้านเกี่ยวกับระบบนิเวศวนเกษตรบนแหล่งต้นน้ำลำธารในภาคเหนือ”.เชียงใหม่: สถาบันวิจัยลุ่มน้ำคอยเชียงดาว กลุ่มลุ่มน้ำ ส่วนวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมป่าไม้. สำนักวิชาการป่าไม้ กรมป่าไม้.
- พัฒนาที่ดิน,กรม. 2524. “โครงการอนุรักษ์ดินและน้ำ ประจำปี 2525-2529”. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- 2529. การอนุรักษ์ดินเพื่อการจัดการลุ่มน้ำบนที่สูง.เชียงใหม่ : โครงการจัดการลุ่มน้ำแม่สา กองอนุรักษ์ต้นน้ำ กรมป่าไม้.
- 2530. แผนแม่บทงานวิจัยการอนุรักษ์ดินและน้ำ. กรุงเทพมหานคร : กองอนุรักษ์ดินและน้ำ กรมพัฒนาที่ดิน .

- 2541. ความรู้เรื่องหญ้าแฝก. กรุงเทพมหานคร : กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- เพ็ญศรี รักฝักแค้น. 2535. “การควบคุมป้องกันอันตรายจากการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชในการเกษตร หมู่บ้านวังทอง ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย”. วิทยานิพนธ์ สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพบุลย์ สุทรสุภา. 2541. วิธีวิจัยทางส่งเสริมชนบท. เชียงใหม่: ภาควิชาส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มนตรี เพ็ชรทองคำ. 2516. การเกษตรเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มนู ศรีขจร. 2524. การชะล้างพังทลายของดินในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : กรมพัฒนาที่ดิน.
- ยศ ลันตสมบัติ. 2542. ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน. เชียงใหม่: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยิ่งยง เทาประเสริฐ. 2537. “ศักยภาพของภูมิปัญญาพื้นบ้าน”. วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 28(5):17-26.
- ราเชนทร์ ธีรพร. 2536. การใช้ประโยชน์และการจัดการหญ้าแฝกในการอนุรักษ์น้ำและไนโตรเจน. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาพืชไร่ นา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วันเพ็ญ สุรฤกษ์. 2524. การผลิตและการจ้างงานนอกการเกษตรในชนบทภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย ตัวอย่าง: จังหวัดกำแพงเพชรและจังหวัดสุโขทัย. เชียงใหม่: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- 2538. ภูมิศาสตร์การเกษตรเชิงวิเคราะห์ การพัฒนาพื้นที่ : วิเคราะห์เชิงภูมิศาสตร์การเกษตร เล่ม 1. เชียงใหม่: โครงการตำรา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- 2538. ภูมิศาสตร์การเกษตรเชิงวิเคราะห์ การพัฒนาพื้นที่ : วิเคราะห์เชิงภูมิศาสตร์การเกษตร เล่ม 2. เชียงใหม่: โครงการตำรา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิชัย เทียนน้อย. 2542. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรวัฒนา.
- สนั่น เผือกไร่. 2536. “ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อระบบการปลูกพืชเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ บ้านห้วยจะค่าน ตำบลปึงไค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่”. งานวิจัยนี้ เสนอต่อคณะกรรมการทำงานจัดการทรัพยากรธรรมชาติภาคเหนือ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมเจตน์ จันทวัฒน์. 2526. การอนุรักษ์ดินและน้ำ. กรุงเทพฯ : คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมยศ กิจคำ. 2529. การอนุรักษ์ดิน เพื่อการจัดการลุ่มน้ำบนที่สูง. เชียงใหม่ : พิมพ์ลักษณ์.

- 2521. การอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ภูเขา. เชียงใหม่ : โครงการจัดการลุ่มน้ำแม่สา
กองอนุรักษ์ต้นน้ำ กรมป่าไม้.
- สหัสยา วิเศษ. 2540. “ภูมิปัญญาชาวบ้านในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มฮัก
ป่าศรีถ้อย ตำบลศรีถ้อย อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา”. วิทยานิพนธ์พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สันต์ สิริภักดิ์. 2536. การอนุรักษ์ดินและน้ำ. ตำรา - เอกสารวิชาการ ฉบับที่ 62 ภาคพัฒนาตำราและ
เอกสารวิชาการ กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศน์ กรมการศึกษาดู.
- สินธ์ สโรบล. 2531. “ทัศนคติของเกษตรกรต่อการอนุรักษ์ดินและน้ำบนที่สูงในบริเวณโครงการพัฒนา
ลุ่มน้ำแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่”. ศูนย์วิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่.
- สุชาติ มนตรีกุล. 2542. “การรับรู้และการปฏิบัติในการปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำของ
เกษตรกรในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่”. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุทธิพร จิระพันธ์. 2533. “บทสัมภาษณ์การไร่ที่ทำกินในประเทศไทย”. วารสารปฏิรูปที่ดิน 1(1) :21.
- สุมาลย์ วงศ์ใหญ่. 2541. “การยอมรับวิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำของเกษตรกรในหมู่บ้านพัฒนาที่ดิน
หมู่บ้านเข็ชะ ตำบลจุน อำเภอจุน จังหวัดพะเยา”. การค้นคว้าแบบอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุรพงษ์ ฉวีภักดิ์. 2541. “ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในท้องที่อำเภอองาว จังหวัด
ลำปาง”. การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับ
สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เสรี พงศ์พิศ. 2529. คื่นสุ่รอกเหง้า: ทางเลือกและทัศนะวิจารณ์ว่าด้วยภูมิปัญญาชาวบ้าน. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์เทียนวรรณ.
- เสรี พงศ์พิศ(บรรณาธิการ). 2536. ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท. มูลนิธิหมู่บ้าน กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์อมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป จำกัด.
- อพัชชา ชูพันธุ์. 2542. “ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและ
น้ำที่บ้านห้วยส้มป่อย ตำบลคอกยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่”. การค้นคว้าแบบอิสระ
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- อัจฉรีย์ชัย รุจวิชัย, ม.ร.ว. 2538. “ปัจจัยที่มีผลต่อการทำการเกษตรยั่งยืนในพื้นที่ต้นน้ำภาคเหนือตอนบน : ลุ่มน้ำแม่เถาะ ตำบลสลวง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่”. การค้นคว้าแบบอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุไรวรรณ คันทิมยง. 2528. “องค์กรสังคมในระบบชลประทานเหมืองฝายและการระดมทรัพยากร: เปรียบเทียบระหว่างชุมชนบนที่สูงและชุมชนพื้นราบในภาคเหนือของประเทศไทย”. วารสารสังคมศาสตร์. 7 (1-2) : 158 -194
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. 2541. ภูมิปัญญาชาวบ้านวิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้แก้ปัญหาของชาวบ้านไทย. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิภูมิปัญญา.
- Hagmann, J. and K. Murwira. 1997. “Indigenous soil and water conservation in southern Zimbabwe: a study of techniques, historical changes, recent developments under participatory research and extension”. *Soil and Fertilizers*. 60 (January): 81.
- Hanner, E. 1997. “Traditional soil and conservation methods in region 1 of Nicaragua”. *Soil and Fertilizers*. 60 (January): 80.